

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyed évre 1 frt 25 kr. — Községeknél, körjegyzőknek és tanítóknak 4 frt. Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: Dr. Dudek János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára bélyegen kívül 8 kr. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 1 frt 30 kr, minden további megkezdett 100 szó után 1 frtál több.

Flent iura, flent mores.

(D.) Nem lepett meg a várnai hír. Roszival kanonoknak — hogy is mondják — választási győzelméről s mégis megdöbbentőleg hatott érzése. Hetekkel ezelőtt el voltunk készülve rá, s most, hogy megtörtént, lelkünkben megrendülve állunk gondolatánál. Lehetséges-e az, a mi Várnán történt? Lehetséges-e a magyar kath. egyházban az a jelenet, melyet Roszival, pap létére, az ország szemelátára, egyházi hatóságának hallgatása mellett Várnán végig játszott?

Ezek a kérdések zsongnak lelkünkben s a megtörtént dolgot is hihetetlennek tüntetik föl előttünk, hogy vagy ne higyük, ami megtörtént, vagy kétségbeessünk magyar kath. egyházunk jövője fölött.

Mert nem döbbsent meg ennek a választásnak az eredménye, hogy a kormány győzött, ezt megszoktuk már; az se új-ság előttünk, hogy, mint írják, ilyen-olyan erőszakoskodással, nyomással, vesztegetéssel volt az elérhető, ez is köznapi dolog: de megdöbbentő az, hogy a várnai választásnál pap tűzött zászlót pap ellen; hogy egy apát-kanonok, szemináriumi rektor, egy hónapig meg sem mozdulva a helyszínéről, saját részvételével szentesítette a mai választási eszközöket,

oly kerületben, hol az előbbi választásnál 1619 választó közül csak 269-et szerezhettek Sipeky, a megválasztott jelölt. És tette ezt Roszival a kath. sajtó szemrehányása dacára, tette pirulás nélkül; tette, mint irták, apáti keresztjére mutatva; tette igazán hívő, jámbor kath. nép között. Tette, tette — és egyházi hatóságának nem volt szava hozzá.

Ez az, ami megdöbbent. Az, hogy a néppárt elbukott, másodrendű dolog; hogy kormánypárti lett képviselő, azzal Bánffy nem lesz boldogabb, hisz ha Pityi Palkót állított volna oda, azt is közegei egyképpen megeselekszik képviselőnek: de a jelen esetben az egyházi részről szentesített mindaz, mit a legdühösebb kormánypárti ember is politikai eszköznek mondhat, de erkölcsi eszköznek soha. Ez a közmorál szempontjából megrendítő körülmény ennél a választásnál.

Mit szólhat ehhez a jelenethez a komoly világi ember, akármely párthoz tartozzék is? Mit tartson a papságról, ha látja, hogy annak egyik előkelő tagja, az illetékesek hallgatása mellett, a várnai választást intézheti? Mondják, kérem, mi az, amit ezek után a papnak tennie nem szabad?

Roszival jelen választási szereplésénél ugyanis oly mély erkölcsi beszámítás alá

eső körülmények szerepelnek, hogy ha követőinek a száma megszorodik, egyenesen kimondhatjuk, hogy akkor magyar egyházunk papságának tekintélye, erkölcsi becsülése, a vallás dolgában való irányítása fölött beharangoztak.

Roszival szemináriumi kormányzó. Tehát elüljáró oly intézetben, ahol a kereszténység fölséges tiszta erkölcsi tanait tudományosan tárgyalják; hol a keresztény civilizációnak bajnokai neveltetnek. S ő avárnai választásba megy bele. Lehetséges-e ezt a kettőt összeegyeztetni, mikor ma a legutolsó jegyző is csak lelkiismeretének elfojtásával segédkezik a választásoknál, hogy legalább kenyerét el ne veszítse? És egy hittudor, egy hónap-pon át hidegvérűen vesz részt a várnai korteskedésben és megszerzi a zsidó voksokat! Teheti-e ezt egy a papnövédek élére állított elüljáró?

Roszival pap. Papnak pedig, ha nevére méltó, mást, mint igazat mondania nem szabad. Elmegy Várnára és azt mondja: pártonkívüli programmal lépek föl. Hogyan? Pártonkívüli? És Ruffy Pál, a kormánypárti képviselő, a fő kortese; a választásnál meg Gajári Géza, a tüzes kormánypárti képviselő a bizalmi embere, a választás intézője. Hát ezek Roszival szép szeméiert mentek Várnára, avagy

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCÁJA.

A Nikita huszonöt rubele.

Nikita Vlaszjev még Katalin cárnő idejében született, de emlékei nem terjedtek tovább 1812-nél.

Különben az emlékei nem voltak valami gazdagok. Látta újra meg újra, hogy a télre tavasz következik, hogy aztán később megint csak beáll a tél, és így tovább.

De egy nagy esemény emlékezete mégis csak megmaradt a fejében. A franciák betörése.

Nikita a szmolenszki kormányzóság egyik legnagyobb uradalmának a jobbágya volt. Élete ép olyan egyhangúan és köznapiasan folyt le, mint a többi paraszté. Megházasodott, született vagy fél tucat gyereke, a kik majdnem mind elhaltak, s derek termete ideje korán görbült meg a munkában: ez volt az ő élettörténete. Rendesén végezte a robotját, pontosan szolgáltatta be az adót s nem részegedett le jobban, mint más, akkor se, mikor elterjedt a hír a környéken, abban a rég mult időben, hogy a muzulmánok megtámadták a szent Oroszországot. A muzulmánok, azaz hogy: az idegenek. A Törökországgal való hosszú hábo-

ruskodás óta az orosz parasztnak minden idegen muzulmán.

Az invázió hírére mindnyájan, a kik csak fegyvert foghattak, keritettek valami kaszát bárdot, vagy efféle kezdetleges öldöklő szerszámot, s elszántan várták a pogányokat.

A hódítók útja nem vezetett keresztül a Nikita faluján: a paraszok dühösen, morogva tértek vissza kunyhóikba, s várakoztak.

Nem vártak sokáig. Mikor beállott a havazás, az idegen csapatok elkezdtek visszafelé szállingózni, s a sereg útja ekkor már nem biztos terv szerint történt, hanem csak úgy, a hogy lehetett.

A parasztok az erdőben elrejtőzve várták őket. Úgy védtek a hazájukat, a hogy tudták. Már nem volt szükség rá, hogy védekezzenek, de meg akarták bosszulni magukat.

Nikita, a ki se a házasságára, se a fiai születésére nem emlékezett tisztán, negyven év multán is sokat tudott beszélni erről az időről.

— Azelőtt sohasem láttam puskát — mondogatta. — De hamar megtanultam vele bánni! És mikor elmentek, a kik még el tudtak menekülni — mert a nagyját eltemettük — roppant sok puska maradt utánuk. Meg kard, meg töltegytartó, meg minden! Tele raktuk velök a szekere-

inket: s aztán eladtuk a városban a holmit. A pénzen pedig megosztottunk. Igen, pénzt kaptam értök! Soha se hittem volna, hogy annyi pénz is van a világon!...

Azt mondják, hogy ebül szerzett jószág ebül vész el. Nikitának azonban cserencsáját alapította meg a fegyverekből szerzett pénz. Vagyonra tett szert ezzel a pénzalappal. S végre is, hogy a hódítóktól elragadott fegyverek árát rossz úton szerzett pénznek lehet-e mondani, — erre a kérdésre csak a gondviselés felelhetne.

A Nikita vagyona nem volt kolosszális vagyon. Azzal kezdte, hogy két tehenet vásárolt, s vaját árult. Majd tüvel, öt kopekes tükrökkel s hasonló luxus-tárgyakkal üzérkedett. A faluból a városba, s a városból a faluba járva, szerzett egy nagy köszvényt, meg huszonöt rubelnyi kerek összeget.

Mikor Nikitának a vagyona fölszorodott a mondott 25 rubelre, elkezdett gondolkozni, mit tévő legyen a pénzével. Ezt a 25 rubelnyi ezüst-és rézpénzt akkor még egy falrepedésben rejtette, melynek titkát semmiféle halandó sem ismerte. De azért nem érezte biztonságban a vagyonát. Feltette.

Nikita, mint osztályos társai általában, olyan kunyhóban lakott, melynek csak egyetlen lakható

Bánffy hű emberei mióta szolgálják a párt-kivülieket? Ez a politikai szerep tehát árnyat vet Roszival beszédére, mert a férfi nem hazudik.

Roszival mint pap lépett föl képviselőjelöltnek. Miért? Az ilyen nyilvánosság után áhító embernél jogosult a kérdés, hogy: miért? Valami rendkívüli politikai talentum talán, akit a képviselőház nélkülözni nem tudott? Nem. Senki sem mondta róla, még Bánffy sem. Avagy állásában nem talált elég munkát, unatkozott talán? Lehet, de az nem ok a képviselőségre, hanem ok arra, hogy az egyház mai rendkívüli szükségletei között munkát keressen; az esztergomi egyházmegyében amúgy is sok plebánusra volna szükség. Vagy sok a pénze talán, melyet nem tudott másra költeni? Az Istenért, hát az a sok szegény miért van és a morális szerint mire fordítandó az egyház pénze?

Nem ebben rejlik tehát az oka annak, hogy Roszival képviselőséget keresett. Aki ismeri, tudja miért. Kevés neki az apát-kanonokság, nagyobbra aspirál. Püspökségre. Már most, Bánffynak Várnán papra volt szüksége, hogy pappal szemben kereszties vitét állítson annak a jámbor népnek a szemébe s így könnyebben vihessen keresztül jelöltjét ott, hol az előző választásnál Kloch is csak feltűnő módon boldogulhatott.

Avagy képzel az valaki másképp, hogy egy kényelemhez szokott apát-kanonok, egy hónapig járja azokat a szegény falvakat, — vajjon mikor tett ilyesmit az egyház érdekében? — ezeket költsön, kitegye magát gorombaságoknak, pirulás nélkül vállalkozzék papi ellentelének megtörésére; hallgassa végig, hogyan szidják előtte a papot, a vallást s mindent; ha Bánffynak eszközül nem ajánlkozott volna, méltó ellenszolgálat fejében? Képzelteti ezt másképp valaki?

Ezek azok a mély erkölcsi beszámí-

szabaja volt. Telen át az egész nemzetiség: gyermekek, szülők, nagyszülők, ebben a kis fészekben húzta meg magát.

A Nikita 25 rubelje tehát nem volt valami nagy biztonságban. Sarjadékaik közül azoknak, a kiket föl tudott nevelni: a fiainak meg a leányának volt egy sereg gyereke. Ezek közül egyik vagy másik, korábban vagy később, okvetlenül nyomára kell hogy jöjjön a rejteknek, s akkor isten veled, szép kincs, az ezüst *grivennik*-ek lassacskán el fognak tűnedezni a réz-kopekek után, s utoljára semmi sem marad belőle!...

A vén paraszt elhatározta, hogy még egyszer bemegy a városba. Kölesön kérte az öregebbik fiától a lovát meg a szekerét, felöltötte a vasárnapi *tulup*-ját, — s másnap megkönnyebbült szívvel, főlelénkölve, és egy kissé becsipve került haza.

Az unokái, tíz-tizenöt éves gyerekek — elbámszkodva fogadták.

— Bizony, kedves kis galambjaim, az én huszonöt rubelem most már csak egy darab papiros! Szép lilaszínű papiros, egy kis papirzacsókban! Nagypó vele fog aludni, s tudjátok, hogy nagypónak könnyű álma van! Most már vége, kedves magzataim, a jó életnek, most már csak nagypóé a pénz! Eh, eh!

tás alá eső körülmények Roszival szereplésénél, melyek veszélyt rejtenek egyházunk egész állapotára. Mert ha Roszival, főhatóságának hallgatása mellett, ilyeneket tehet, miért ne tehetné ezt akár száz más utána; hiszen ha nem az izzasztó munka, ha nem a keresztény erkölcsstan lelkiismeretes megtartása, hanem ilyen utak vezetnek nálunk az egyházi parnasszusra, akkor arra műkedvelők akadnak akárhányan. Roszival mutatja nekik az utat, az egyház ellenségeinek nagy öröme.

Hogyan becsüljük már most a világiak a papságot, ilyenek láttára? Hogyan legyen kath. tanainknak foganatja a hívek lelkében? Hogyan lesz az egyházban fegyelem; miért igyekezzék a lelkipásztor nehéz teendőit szeretettel, ügybuzgósággal végezni, ha látja, mit neveznek nálunk egyházi téren érdemnek?

Megrendülve lelkünkben állunk ennél a választásnál, hogy azt egy pap, szabadon, palam et publice így játszhatta végig. Szegény, egykor dicső egyházunk, rád úgy látszik szomorú jövő vár.

Nem kell nekik! Megjelent a kormány kongrua-javaslatát a protestáns lelkészek számára. A prot. lelkészek lapja a „Szabad Sajtó“ a többi közt ekként ismerteti: Ha ezt a javaslatot figyelemmel végigolvassák a protestáns lelkészek, az öröm azonnal el fog tűnni arcaikról, szép reményeik végképp megsemmisülnek s fájdalmas keblök bús sóhajtásban ismét érezhető lesz a csüggedés hangja. És méltán, mert e törvényjavaslatra vonatkozólag igazán elmondhatják a protestáns papok: adtál uram eszt, de nincs köszönet benne. — A protestáns papságnak már most ezzel a javaslattal szemben nem lehet más feladata, mint felvilágosítani a kormányt, hogy ez a javaslat, amidőn a papokon nem segít, ugyanakkor a protestáns egyházakat sem menti meg a végpusztulástól, mert a protestáns egyház tagjain semmit sem könnyít. — A gyökeres orvoslás, a gyökeres segítség a *kepemegedéltség* lett volna. Ezt a kormány távolról sem volt hajlandó keresztül vinni, az a morzsalek pedig, mit a javaslat nyújt, igazán nem érdemi meg, hogy azért a protestáns papok feláldozzák függetlenségüket.

A fiúk, a kik bizonyosan el-elloptak már egy-egy fél kopeket a rejtekből, nem osztottak a nagypó elragadtatásában, a mit az észrevéve, egy pár szelid rügással adott kifejezést érzelmeinek, s megráncigálva a haját a két legkisebbiknek, lefeküdt a boglya-kemence mellé, hogy mámorát és örömet kialakítsa.

Attól fogva a vén Nikita, mikor körülötte a többiek majd agyondolgozták magukat, nem esnált semmit, csak sütkérezett a napon.

— Most már rajtatok a sor, kedves báránykaim — mormogott a fogai közül, mikor a többiek robotolni mentek — én már leróttam tartozásomat. Megszereztem a vagyonkamat, világra hoztalak és fölneveltelek benneteket... Csak tartásotok el a nagypót. Majd ha öregek lesztek, titeket is elfognak tartani a gyermekeitek!...

S ilyenkor kivette a kebeléből a borítékot, melyben a 25 rubeles bankó volt, megtapogatta, megforgatta, s hosszasan pattogtatta ujjai között a finom papírost. Egyszer hirtelen rémület szállta meg... Előkeresett egy hegyes kést, leült a ház elé, a napra, s felénken kezdte bontogatni a borítékot. Rettenő gondolat jarta be az agyvelejét...

Ha valami gonosz armány következtében a lilaszínű papiros értéktelenné vált!

Hallali!

A sportnak egyik neme, hogy a vadat nem lövik meg, hanem tuskón-bokron való folytonos üldözés és hajsza által annyira kifárasztják, míg nem kimerül és összerogy. Ekkor beáll a *Hallali*.

Ezt tették Várnán is. A nép legvégső demoralizációjára is hajlandó a kormány. Eleinte három községet zártak el a választás napjára, trachoma címén, holott Nyitramegye privigyei járásában 2000, mondó kétezer trachomás beteg van hivatalosan konstatalva, és nem alkalmaznak kordont soha. De ezt a rendeletet a belügyminiszter az utolsó pillanatba hatályon kívül helyezte.

Jött a másik. Összesen 854 szavazó szavazott reggeli 9 órától másnap reggeli 6 óráig mindkét pártra. Elvetettek 54 szavazatot. Hogy hány volt ezekből Roszival-párti, azt kiszámíthatja, kiki maga. Azt mondják, hogy a szavazás azért ment oly lassan, mert a „buta tót népnél nagyon soká tartott az azonosítás“. Vegyük csak szemügyre a választást. Tizenkét nappal az előtt Rózsahyegen reggeli 9 órától esti hétig leszávozott a kormánypártra 1017, a néppártra 879 összesen tehát 1896. Várnán felannyi választóinak kétszer annyi időre volt szüksége, míg a néppártot 10 szóval meg lehetett alázni, de csak úgy, hogy minden más törvénytelen eszköz mellett csak tíz szóval birtak többségre jutni. Birtak? — Dehogy ez csak frázis. Ok csupan ennyire akartak jutni. Mert ha Markovicsnak 400 szavazatát akarták volna elűzni, éppen olyan joggal, mint azt az 54-et, akkor 400 szótöbbségök volt volna. A liberális kormány az ő Roszivaljaival, s Kohl Medárdjaival olyan vereséget szenvedett, a melyet nem fog kiheverni soha.

Azok a magas protektorok szégyelhetik magukat az egész ország előtt, hogy ilyen politikába előfogtak beállottak.

Miután a kerületnek 1611 szavazatát 1062-re szállították le egy év alatt, hogy győzhessenek, s miután most is 52 szavazatot eldobtak s egy marok néppel reggelig húzták a választást, összesen 10 szavazatot tudott kipréselni Petrás elnök.

Középkorban a gonosztevőket megcsönkítették, vagy tüzes vassal megbélyegezték, mint a marhát, hogy büntetésök kiállása után is óvakodjanak tőlök a tisztességes emberek. Hyen erkölcsi sütővasat nyomott a kormány politikájára, s önmagára is Petrás Karoly választási elnök a szavazás e hallatlan eltorzításánál.

De mi nem csüggedünk. Aki ilyenekre képes, annak közel van a veszte, a közmondás is azt tartja, hogy akit az Isten büntetni akar, annak az eszt veszi el. Jozan észszel olyanokat elkövetni nem lehet. Nem különösen most, midőn Darányi miniszter maga kénytelen bevallani, hogy a felizgatott szocialista nép gyűlöl minden urat, gyűlöl mindenkit, aki tiszta kabátot visel. A készülődő forradalomnak nem a szocialista izgatók közvetlen okozói, hanem az a szemérmetlen szindikátus, mely, hogy önmagát a hatalomban megtartsa, a legnagyobb hidegvérrel lábba-

Ha kicsereletek fehér papirossal, közönséges értéktelen fehér papirossal!

A keze reszketett, s kétszer is megszurta magát a kes hegyével, míg fel tudta bontani a vékony borítékot. Aggodalmas tekintettel nézett belé... Még mindig lilaszínű volt, a drága bankjegy! Még mindig 25 rubel értékű volt.

Szerető gyöngédséggel vette ki kincsét a borítékból, boldogan esilogtatta a napon, keresztül nézett rajta, majd végig jártatta ujját a kétfejú sas körvonalain; aztán lassankint megrészegetve tőkéjének látásától s egy kissé a tavaszi nap kellemes hevetől is, hizelgő szokat kezdett suttogni, s áldást rebegett...

Egyszerre, árnyék állott közéje és a nap közé.

Nikita rémülten nézett fel, s felig vak szemének gyanakvó, gonosz tekintete ijedten meredt arra, a ki gyönyörködésében megzavarta. De aztán eltűnt arcáról az ijedt kifejezés, s levette a süvegét. A pópa állott előtte.

— Nem szégyelled magad, Nikita — szólt a pópa szigorú hangon — nem szégyelled magadat, hogy így bálványozod a pénzt! Gyermeked izzadnak és verejtékeznek, mert nem tudnak még egy lovat se szereznii, te meg itt kuporgatsz a pénzt, a mivel segíthetnél rajtuk s áldást szerezhetnél magadnak! Te nagyon rossz ember vagy, Nikita!

tiporja a törvényt mindannyiszor, amikor annak megtartása reá nézve hátránnyal van összekötve.

Mi nem csüggedünk. Ilyen gyalázatos győzelem csak megerősíti bennünk a hitet, hogy a törvényes állapotok ezen csúf torzképe már a végét járja, s annál kitartóbbá teszi a néppártot, minél inkább látja, hogy a hatalom a legvégső erőmegfeszítéssel sem képes törvényes eszközökkel ez utóbbit elnyomni.

Addig is éljenek a kiszuca újhely-kerületi hősiességű választók és vezetőik! Az ő rendületlen, önmegtagadó példájok mint messzire kimagasló faklya fog világítani a jövő kor homályában. A dicső jelöltnek pedig Kaas Ivorral azt mondjuk:

Győzzön vagy bukjon, babérkoszorút nyújtunk Markovics Jánosnak, mert nagy volt szerete a néphez, melylyel kitartott három nehéz, nagy harcot. De mi nem babérlombot nyújtunk feléje; nem kell neki a mi dicséretünk, sem pedig az a dicsőség, melyet a magyar országgyűlés nyújthat azoknak, kik megválasztottak. Az ő munkájának jutalma: a szenvedés a feszület alatt.

Levelezés.

Űrmény, 1899. febr. 7.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Eleget cikkeznek az újságok a XIX. század katolicizmusáról, de ritkán úgy, hogy az ember szíve a lelkesedés lángjában gyulna ki. Úgy szólván szálló igévé vált az a mondás, hogy a katolikus élet szunnyad, akárcsak végnapjait elve! Pedig ha valamikor, úgy a felvilágosodás századának utolsó évtizedében nem jogosult ez. Nem halt ki még az emberi szívekből a hit fénye; nem halt meg ki a katolikus öntudat sem s mi több, örömmel konstatalhatjuk, hogy most, e viharos időkben, mikor az igazságot oly vehemens erővel ostromolják a hatalom, az erőszak ünnepeit nagyjai, mikor a kath. legfőbb ellensége a szabadságművelés valóságos aknamunkát végez, hogy a szocializmusnak magvait az elégedetlen munkástömeg szívébe hintse, ebred a hitélet, ebred a vallásos öntudat. Katolikus körök, katolikus jellegű szövetkezetek, kath. legényegyletek alakulnak, hogy növeljék a kath. öntudatot, s teremjenek a hitélet rózsáit.

Űrmény jelentéktelen kis község. Politikailag nem ver valami nagy hullámokat, de annál tevékenyebb szerepet fejt ki a hitélet és kath. öntudat ébresztésében. Van virágzó kath. köre; van virágzó katolikus szövetkezete, s van virágzó Mária-társulata. Kétszáznál több tagot számlál ez a vallásos tarsulat, s napról-napra jobban tökéletesedik, s a mi a fő: vallásos apákat s vallásos anyákat nevel a társadalom számára. Most

— Gyermekeim dolgoznak, Jakim atya — felelt Nikita, ravaszokan hunyorgatva — és ez rendén van. Én is dolgoztam s nekem se adott lovat senki. Aztán a ló meg is dögölhetik! És akkor oda a pénz!

— Mást is lehet szerezni vele, nem csak lovat — felelt a pap. — De te nem adsz pénzt se hasznos, se üdvös célra. Soha se gyujtattál gyertyát, se a szent szűz, se védő szentek tisztelőre. Azt hiszed, hogy az itélet napján majd hajlandók lesznek könyörögni érted az Űrnak?

— Még van időnk arra gondolni — felelt Nikita változatlan hidegvérrel.

— Hogyan, még van idő! — kiáltott fel Jakim atya. Vén bűnös! Hisz féllábbal már a sirban vagy!...

— Dehogy, jó apám, még nagyon jól érzem magamat.

— De, boldogtalan, hány esztendő vagy?

— Nem tudom, főtisztelendő úr.

— Hány esztendő voltál 1812-ben?

— Úgy harminc esztendő lehettem.

— És még azt mondod, hogy van idő?!

Tarts bűnbánatot az alatt az idő alatt, a mit Isten meg élne enged, mert...

— Bűnbánatot fogok tartani, főtisztelendő úr.

is, mikor Karneval dicsőségére ifju-vén torok egyaránt farsangi dalokat zengedez, mikor a társadalom apraja-nagyja a bálók országában barangol, az űrményi Mária-társulat fiatalága vallásos gyakorlatokat végez. Három napon át elmélkedésekre és imába merülve, a világ zajától elvonulva töltik el idejüket a kedves testvérek zárdájában, hogy erőt gyűjtsenek az élet küzdelmeihez. A kedves testvérek jóvoltából ebédelnek is ott, hogy a világ zaja meg ne bontsa összeszedettséget. Nem klerikusok, nem jezsuiták ők, hanem közönséges parasztluk, parasztleányok. Mily szép, mily nemes eszme. Valóban gyönyörű a farsangnak!

Levelező.

Ujdonságok.

Egyházi hírek. Bartaky György lazáni plebános Nagy-ugróra helyeztetett át. — Kacska József bajmóci segédlelkész lazáni helyettes-lelkésznek neveztetett ki. — Grosch Adolf garamkürtösi ideiglenes káplán visszahivatott az egyházmegyei hivatalba, a hol mint iktató s tollnok kapott állandó alkalmazást. — Pszotka Ferenc kápláni minőségben Ujbányáról Bajmóca, Mikó György Garam-Kürtöstre, Szendrey Fulgenc Ujbányára disponáltattak. — Ifj. Diera Ignác mojtihini ideigl. administrator megkapta a felső-porubai (és nem papradnóit, mint lapunk utolsó számában, sajtóhiba folytán, közölte volt) plebáni javadalmat. — Missik Károly zliechói káplán Mojthira küldetett ideigl. adminisztrátornak; átbelyeztetett kápláni minőségben Kempny János Csacáról Zliechóra; Benyacs István az egyházmegyébe visszafogadtatván, Csacára küldetett segédlelkésznek.

Kinevezés. Dr. Babó Tivadar nyitrai vármegyei közpörházi II-od orvos I-ső orvosai állásra, — a II-od orvos állásra pedig dr. Tvrdon Mihály lett helyettesítve. — Steiner Gyula vármegyei V. aljegyző galgóci járásba szolgabírónak helyettesített. — Józsay Andor, nyitrai pénzügyi fogalmazó pénzügyi segédtitkárnak neveztetett ki.

Halálozás. Olivieri Raimondo, olasz származású építészeti vállalkozó, a nyitrai katolikus kör tagja elete 60-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ajtatos felvétele után folyó évi február hó 5-én elhunyt. — Latkóczy Mór ügyvéd, néh. Latkóczy János káptalani ügyész testvér-öccse 70 éves korában Trencsénben meghalt. A boldogult a szabadságharc idejé-

ben Görgey Arthur honvéd-tábornok főparancsnok parancsór tisztje volt, s mint ilyen számos ütközetben vett részt. Áldás és béke poraikra.

Adomány. Zerdahelyi Béla főbíró egy ismeretlen által nála hagyott 100 drb. regalitas szivart a ker. nőegyletnek ajándékozta, melyért köszönetet mond az elnökség.

Műkedvelői előadás. A nyitrai kath. legényegylet 1898. évi február hó 13-án (vasárnap) saját helyiségében alaptőkéje gyarapítására jótékonycélu színelőadást rendez. Kezdeté esti 7 órakor. Belépti jegy ára személyenkint 1 korona. Jegyek válthatók Feitscher Ernő egyll. pénztáros úrnál, az előadás estéjén pedig a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. — Színre kerül: A „meltóságos ciszmadia.“ Énekes bohózat három felvonásban. Irta: Rónaszéky Gusztáv. — A színelőadás után tánc lesz.

Wodianer-segély. A néhai báró Wodianer-féle szegény s önhibájukon kívül elszegényedett iparosok és kereskedők segélyezésére rendelt alapítvány kamatjövödelmeiből a következők lettek ez idén segélyezve: özv. Orgler Anna nyitrai lakosnő 50 frt, Komzisk János nyitrai lakos 50 frt.

Zeneestély. A nyitrai zenekedvelők egylete ma vasárnap délutáni 5 órakor Artmann féle zeneteremben zeneestélyt rendez, a műsor csupán klasszikus zeneművekből van összeállítva.

Elégett. Február 9-én Danyo János molnár legény felesége, Nyitraú, piarista-utcai lakásán magára zárta 3 éves kis fiát és lakásáról eltávozott. A fiu takarektűzhely tüzével játszani kezdett. Játékközben több izzó parázs esett ki a gyermek ingecskejére, mely azonnal tüzet fogott. Jajveszkelésére oda siettek a szomszédok, feltörvén az ajtót és remülettel látták a kis fiu szörnyű állapotát, ki a gyorsan alkalmazott segély dacára, az iszonyú sebek következtében február 11-én meghalt.

Színházi heti műsor február 15-től 20-ig. Kedden: „Béni bácsi“ bohózat. Szerdán: „Ripp van Winkle“ operett. Csütörtökön: „Két örömnapp“ vígjáték. Pénteken: „A szabinnők elrablása“ vígjáték, Tukorai Loránd a társulat kedvelt komikusa e darabban játsza egyik legjobb szerepét. Szombaton: „Lili“ operett. Vasárnap: „A Tolonc“, Tóth Ede népszínműve.

Iparos bál. A nyitrai ipartestület elüjárósága a kezelése alatt álló elaggott iparosok alapjának gyarapítása céljából folyó hó 6-án az Arany-szarvas szálló dísztermében zártkörű táncmulatságot rendezett, a melyen közel másfél százan vettek részt. Köztök Sándor Géza, Markhot

hogy a homlokuk a földet érintette, föltápaszkodtak, még kétszer leborultak, s azután így szóltak egyszerre.

— Atyánk, légy jötevőnk!

Nikita közömbösen, érzéketlenül várta a könyörgést.

— Tudod, hogy lovunk megdöglött, — szólt az idősebb.

— Nem tudunk másikat vásárolni... — folytatta a másik.

— Igen — szólt Nikita — a jó Isten megpróbáltatást mért rátok. Azt mondják, csak azokat teszi próbára, a kiket szeret.

— Kölsönözz nekünk pénzt, hogy lovat vehessünk — kezdte újra az öregebbik, aztán mind a ketten kórusban:

— És könyörögni fogunk érted Istennél mind a századok bevégeztéig.

Az egész család, az asszonyok és a gyermekek is ott voltak a könyörgők megett, leborulva a családfő előtt.

Nikita belenyúlt az inge alá, megtapogatta kincsét s így felelt:

— Az Űr Isten vegyen benneteket oltalmába! Én nem tehetek értetek semmit.

— Oh atyánk, táplálónk, jötevőnk! — esde-

— Aztán gyujts gyergyát a szentképek előtt, érted?!

— Értem, főtisztelendő úr. Majd, majd. Adja rám áldását, kérem tisztelettel.

Nikita nem engedte volna el az áldást. Tudvalevőleg az áldás nem kerül pénzbe.

Két héttel később — Nikita még mindig nem gyujtott gyertyát paradicsombeli pártfogóinak — fiának a lova igazolta azokat az aggodalmakat, a melyeknek Nikita Jakim atya előtt kifejezést adott. Egyet gondolt a derék állat s megdöglött békén, panasz nélkül, a mint élt.

A mi bizony nagy szerencsétlenség volt. A ló szükségesebb valami az orosz parasztnak, mint az inge. Hogy a földjét művelhesse, nagy távolságokat kell bejárnia.

Igás lóra tehát szert kellett tenni minden áron, ha másképp nem, hát úgy, hogy egy esztendőig naponta csak egyszer esznek kenyeret, hogy a ló árát megfizethessék.

Nikita fia elhatározta, hogy megkéri az öreget, kölsönözzön nekik annyit, a mennyiből lovat vásárolhatnának. A ló nem drága Oroszországban; a krimi háború előtt tizenkét-tizenöt rubelért jó kis lovat lehetett kapni.

Vasárnap, a miséről jövet, mielőtt a család asztalhoz ült, a két férfi leborult Nikita előtt, úgy

Gyula nyitramegyé alispánja, Thaly István kir. főmérnök, Rédeky Géza városi főkapitány, dr. Gáspár Lajos kir. aljárásbíró, dr. Klöbuczy Károly ügyvéd, Ocskay László, ifj. Bokros János, Kutvaszer István, Belák József, Hevera János stb. Felülfizettek: Bende Imre püspök ur 5 frtot, Thuróczy Vilmos 5 frtot, Venczell Ferenc nagyprépost 10 frtot, Vagner József kanonok 10 frtot, Arpássy Imre 10 frtot, Herverth Antal 10 frtot, dr. Csappek Sándor kanonok, Juhász Sándor bankigazgató, Engel József és Faschler Ferenc urak 5-5 frtjával, Czeizel Gábor és Durdik Alajos kanonok urak, valamint Thalmayer Ferenc ur 3-3 frtjával, Simkó Antal, Bobok József, Jeszenszky Alajos, Duboviczky Imre, Unzeitig József, Gabmayer Miklós és Thalamassel János urak 2-2 frtjával; Schuchala János, ifj. Köck Antal, Felix Rezső 1 frt 50 krjával; Kutvaszer István, Borsiczky Rezső, Haleczius Alajos, Neugebauer Nándor, Beszky Ferenc, Hevera János, dr. Tóth János, Ott András, Csernyák József, Králik Antal, Huber Rezső, Szurmay József, Vereő Arthur, Ragan János és Veisz Gyula urak 1-1 frtjával; Guderna Bela 1 frt 30 kr; Reisz Agoston, Koch Sándor, Veszely Ferenc, Tóth Ernő, Schlögel Mátyás, Blaskó József, Freisberger Győző, Stelzer Farkasné, Maylát Endre, Hauser Ferenc, Pitzer Mátyás, Petrik János és Rosenbaum József urak 50-50 krjával; vegre Prauda Ferenc ur 30 krral. Fogadják a nagylelkű adakozók az elaggott és munkakeptelen iparosok nevében az ipartestületi eljárásságnak hálás köszönetét. A kiadások fedezése után 133 frt és 11 kr maradt, a mely összeg 43 elaggott és munkakeptelen iparos, illetve olyanok özvegyei között egyenlő részekben szétosztattat.

Estély Ürményben. Az ürményi kath. kör folyó hó 19-én saját helyisegeben este 7 órakor humorisztikus farsangi estélyt rendez, a melyre a kör tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

Az érsekújvári főgimnázium. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium rendeletével Érsekújvár városának az általa fenntartott gimnázium teljes kifejlesztésére vonatkozó alapító nyilatkozatát jóváhagyta, egyszersmind pedig a VIII. oszt. főgimnáziumnak a nyilvánossági és erettség vizsgálat tarthatásának jogát megadta.

Vesztett eb Miaván. Seiler Jakab és Pakan János miavai lakosok vestett eb által megmarattak, Budapestre szállították.

Megyebizottsági tagok választása. F. hó 10-én, egészen titokban, részleges megyebizottsági tag-választás volt, megválasztottak Nagy-Tapolcsényban dr. Adda Győző, Tardoskedden dr. Turcsányi László érsekújvári orvos, és Ivánkán Lellei János körjegyző. — Sztrázsán Cseh Lajos. — Nagy-Bossányban Gerő Virgil. — Jallonicon dr. Pongracz Géza. — Zsámbokréthen Kongler Gusztáv. — Pöstyénben Schöber Ernő.

kelt a kunyhó egész lakossága. — Ments meg minket, könyörülj meg rajtunk...

— Hagyjatok bekeben — szól az öreg. — Menjetek a zsidóhoz. Vegyetek kölesön.

Elmentek a zsidóhoz. Új ló került az istállóba s az élet ismét úgy folyt, mint azelőtt, azzal a különbséggel, hogy a család kissé többet nélkülözött, mint addig. Nikita azonban megkövetelte a magáét.

— Nem az én hibám, — szól a leánynak — hogy a ló megdöglött. Kvaszt akarok és teát, mint eddig.

A lánya szót fogadott neki. Kevesebbet evett és többet dolgozott. A munka nem ártott meg neki; nem ő volt, a ki megbetegedett, hanem Nikita. Egy este sokáig maradt künn naplemente után a folyóparton, meghalt, s másnap kilelte a hideg. Egész nap a kemence mellett gubbaszkodott s didergett, bár a feje se látszott ki a birkabőr suba alól.

Két vagy három nap mult el így; az öreg ember nem lett jobban. Időnkint rekedt hangon szól, hogy inni akar, a mire az egyik unokája, a kit örízetere rendelték, oda vitte a kvaszsztal telt korsót; Nikita jót húzott a savanykás italból, aztán köszönet nélkül hátat fordított, s egy jó sort nyögött.

Lövöldöző szolgabíró. Füzesséry Emil galgóczi szolgabíró e napokban több jóbarátja társaságában az ottani nagy vendéglőben mulatott. Füzesséry borókás fővel a főpincért sértő kifejezésekkel illette, melyeket ez utóbbi kamatostul visszafizetett. Erre a szolgabíró előrántotta revolverét és a pincérre lőtt, szerencsére azonban célt tévesztett. Ennek láttára a társaság eltávozott. Füzesséry erre a közeli kávéházba ment át, a hol is a vendégek nagy remületére botjával az asztalokon levő üvegeket és poharakat a földre verte. A pincér csittgatni akarta, de Füzesséry újból elővette revolverét, de még mielőtt löhetett volna, a vendégek által lefegyvereztetett. Az alispán értesülvén a szolgabíró hőstetteiről, azon a címen, hogy az előirt határidőre a szükséges vizsgákat le nem tette, a képesítési törvény alapján állását felmentette.

Rejtélyes eset. Ismeretes, hogy mult év nov. végén teljesen meztelen embert összekötözve találtak a nyitrai határban; a vizsgálat nem derített ki semmit. Most maga a szerencsétlen ember panaszkodik a levai „Bars“-ban imígyen:

Megfoghatatlan előttem mi ébresztette fel némelyek előtt ellenem a gyanút? S hogy a rendőri vizsgálat ama legfontosabb kérdést, hogy eugem milyen állapotban s körülmények között találtak meg, vagy egyáltalában meg-e találtak, még nem derítette ki, ennek én vagyok az oka? Ez egyedül a *hanyag vizsgálatnak* tudandó be. Lehetséges, hogy egy ember napokig bolyogjon, emberek lakta vidéken a nélkül, hogy valaki észre venne? Lett-e tekintetben vizsgálat? Továbbá lehet valamit megcáfolni anélkül, hogy a dolog igazolva lenne? *Csak január 20-án lett feléve a járáshírből a jegyzőkönyv, s tárgyalás egyáltalában nem is volt.* Elismerem, hogy nehéz a nyomozás, mert semmi utba vezetőt nem tudok adni, gyanum egyáltalában senkire nincs, de azért a dolgot nem kellene úgy venni mint az urak azt veszik, mintha az egész nem is történt volna meg, azt hiszem, hogy az erélyes csendőri nyilvántartás mégis kell, hogy kifürkészze a dolgot. Felkérem alázatosan a nyitrai sátoztáborban állomásozó hadtesti parancsnokságot, a kinek százában azon katonák vannak beosztva, a kik engem kötelekeimből feloldva megmentettek, hogy a nevezett katonák *lelkismeretes* vallomását ezen uton közölni méltóztatnék, *ezt az igazság kiderítése* érdekében a legalázatosabban kérem. Miután erőszakos elhurcoltatásomat s kegyetlen megkínóztatásomat, tiszta lelki vallomásomon kívül mással igazolni nem tudom, legyen legalább ez, hogy végképen ne állítsák, hogy az egész dolog nem is történt meg, a mint ez a dec. 5-iki lapban állítva van. Végül megjegyzem, hogy a ki ezen legújabb hírt elszórta, hogy az egész nem igaz, pártolója a tetteseknek; vagy még többet mondok *részese a bűnnek*, máskülönbben mi érdeke lenne a törvénytörést vévra vezetni?

Képviselőtestületi tagok választása Szakolcán. Szakolca városában február hó 7-én képviselőtestületi tagoknak a következ-

Hogy az állapota negyed napra se változott jobbra, a családja elkezdett nyugtalankodni. Nem mintha nagyon érzékenyen vettek volna a szenvedéseit. Az orosz paraszt egy csöppet se törődött a maga betegségével, a más bajával se törődött sokat; hajlandósága a fatalizmusra s lemondásához szokott életfelfogása úgy tüntetik fel előtte a betegséget és a halált, mint kellemetlen, de igen közönséges dolgokat, melyeket csak annyiba kell venni, mint az időváltozás esetlegeit.

De Nikita a család feje volt: az ő élete tehát nagyobb becsben állott más közönséges életnél. Öregblik fia tisztelettel közeledett hozzá s megkérdezte, hogy elküldjenek-e a bábáért?

— Az ördög vigye el a bábát! — dörmögött az öreg. Meghallhatok én nélküle is, ha az óram elérkezett!

— De hisz a város sincs nagyon messze — köckáztatta meg a második fiú, — hátha elhívhatnók az orvost?

Nem fejezhette be a mondatát. A fa-tál, melyben apja vacsorájának a maradéka volt, a fejéhez vágódott. Későn ugrott felre, a fa-tál célba talált. Zavarodottan törölgette le ujjával az arcára ragadt kásaszemeket, mialatt Nikita így tombolt:

— Az orvost! Ugyan ugy-e?! Az orvost!

zók választattak meg: Fiala Nándor, dr. Hamar Gyula, Kühnscherf Ágoston, Kucsy Károly, Kropácsi István, Mitták Ede, Okányi János, Okányi Pál, Bellay János, Szartory Mihály, Linka Mór, Novomersky József, Rosenbach József rendes tagokká, póttagokká pedig a következők: Tizsel Lajos, Danielik Mihály, Holub Ferenc, Vrchovszky Rezső, Praznovszky István, Böhmer Miksa.

Birtokvétele. Krascenics Imre, az esztergomi főkapitán nyugdíjazott erdőmestere, neh. Konkoly Gyula nagy-szelezsényi birtokát 101 ezer frtért megvette.

Megszűnt póstahivatal. A bánkeszi-i posta és póstatakarékpénztári közvetítő hivatal ideiglenesen beszünttetett. A kézbesítő körébe tartozó Bánkeszi és Kiskeszti községek, valamint Barinay-major a nagysyrányi pósta- és távirad-hivatal kézbesítő köréhez csatoltattak.

Sorozás Nyitramegyében. A folyó évben tartandó ujoncozás határnapjai a következők: Pöstyénben március hó 12, 13, 14 és 15-én. Szakolca városban március hó 2-án. Holicai járásban e hó 4, 5, 6, 7 és 8-án. Szeiczi járásban március 10, 11, 12, 13, 14 és 15-én. Vágújhelyi járásban április hó 13, 14, 15, 16, 17 és 18-án. Miavai járásban április hó 20, 21, 22 és 23-án.

Inségsegély. A privigyei járás inségesei részére beszerzendő és kiosztandó élelmi cikkekre a vármegye alispánja 1500 frtot kiutalványozott.

Igyunk-e evés közben? Erre a kérdésre Ewald tanár, titkos tanácsos megfelel egy orvosi folyóiratban. Rendesen azt tartják, hogy az ivás meghitítja a gyomornedvet, a gyomrot tulterheli, a hideg ital meg épen le is hűti. Ilyen és hasonló ellenvetéseket tesznek az ivás ellen. Ewald tanár mindezekre a skrupulusokra most rácafol. Szerinte ellenkezőleg áll a dolog. A mérsékelt ivás étkezés előtt vagy közben csak fokozza az étvágyat. Hisz épen ezen alapszik a lesóványító Schweiger kúra. E gyógymód mellett kerülni szokás az italt és a folyékony táplálékot, hogy így az étvágy csökkenjen és az elhízott ember lesóványodjék. Következésképen normális embernél az ital csak fölbreszti az étvágyat, ami minden esetre kellemes, tekintve, hogy ugyis épen elég a rossz gyomru ember.

Tömeges mérgezés. Belluson f. hó 3-án egy lakodalom alkalmával mérgezési tünetek között 23 személy lett beteg; kik között eddig 3 meghalt, a többiek a gyors orvosi segély valószínűleg megmenti az életnek.

Plébánosválasztás Nagyszombatban. Nagy zűrzavar van Nagyszombatban. A káptalan hivatkozik dekretumára, mely szerint tagjai közül kell plébánost választani, az autonómának van jelöltje, a képviselőtestület is mást akar. Legalkalmasabb volna dr. Halmos I. esztergomi vice-rektor, c. kanonok, kívül szemben ké-

Nem állhatjátok már, hogy más kézben ne lássatok azt a kevés pénzt, melyet olyan fáradtságosan szerectem! Hát aztán ki fizeti ki azt az orvost?! Ti ugyan nem, ugy-e?! Majd előkerültök és siránkozva így fogtok beszélni: „Atyus, egy garasunk sincs... a te gyógyításodra kellett... Az ördög vigyen el mindnyájatokat!”

Nikita visszadólt fekvő helyére s egész nap nem szólt egy szót se. Estére rosszabbul lett, lélekzete mindinkább szakgatottá vált és gyorsult; családja megijedt; elküldték a pópáért.

— Ej, nem olyan beteg! — gondolta Jakim atya, mihelyest meglátta. — Inkább dühös, mint beteg. Lássuk csak, hol szorit a csizma.

A kemence felé ment, leült egy zsámolyra s a nevéen szólította a vén bűnöst:

— Nikita Vlaszjev — szól — eljöttem, hogy meglátogassalak és hogy elhozzam neked az isteni irgalmasság vizsgálatát.

— Jó napot, jó napot! — dörmögött a vén ember boszusan.

— Hát beteg vagy, szegény öregem! Megbűntetett az Isten! Ugy-e, megmondtam előre, hogy a megpróbáltatás napjaiban nem lesznek pártfogóid a paradicsomban. Látod, mi lett belőle, hogy nem hallgattál rám?

— Igaz! Igaz! — siránkozott Nikita. — Na-

jelölt van: Kovách Miklós bogdányi és Marcis Gyula alsódombói plebánosok.

Nyitra megye adója. A lefolyt 1897. évben kivett összes egyenes adók főösszegei: 2,139,538 frt 74 kr, az ezen évet megelőző évben ugyane címen kirovatott: 2,145,586 frt 27 kr. mutatkozik visszaesés: 6047 frt 52 kr. Hadmentességi díj címén kirovatott a lefolyt 1897. évben 58,173 frt — kr, az ezt megelőző 1896. évben 57,538 frt 50 kr, emelkedés 634 frt 10 kr. Adóelengedésben részesült 68 község 48,761 frt 99 kr erejéig: 42 községben 250 épületre engedélyezett ideiglenes házadómentesség. — **Beszéledés, biztosítás és behajtás:** egyenes adó fejében, az utólagos szaporodással együtt előíratott a lefolyt 1897. évben 2,262,648 frt 19 1/2 kr, a megelőző évből hátralékban maradt 449,211 frt, 29 1/2 kr, az összes tartozás 2,711,859 frt 49 kr, ebből leiratott a lefolyt évben 172,858 frt 86 1/2 kr, beszédett 2,116,892 frt 80 kr, összesen 2,289,751 frt 66 1/2 kr, hátralék 422,107 frt 82 1/2 kr. Hadmentességi díj címén összes tartozás 129,731 frt 10 1/2 kr, leiratott és beszédett 68,521 frt 63 1/2 kr, hátralék 61,209 frt 47 kr.

Vizsgálat az esztergomi kispapok ellen. A Rosszival ellen nyilatkozó IV. éves theologusok ellen vizsgálat van elrendelve, melynek vezetésével dr. Halmos Ignác vice-rektor van megbízva. Azon esetben, ha egy-kettőt kizárnának — úgy halljuk — a papság a tavaszi gyűléseken sajnálatát fejezné ki e felett.

Lopott pénzen vőlegényt vett. Tót-Megyerről írják nekünk: Ifj. Fülöp Pál idevaló földbirtokosnál lakott ennek édesatyja, az öreg Fülöp. Még a múlt év szeptember havában eltűnt ennek asztaliókjából 3075 forint készpénze. Keresték a tettest, de hiába. Időközben Fülöpök Tót-Megyerről Ujlakra költöztek. Hornyik Mari nevű családja azonban azzal az ürügyvel, hogy ő nem akar Tót-Megyertől megválni, kilépett a vizsgálóból. A leány nemsokára ezután magára vonta a csendőrség figyelmét azzal, hogy nagyban költekezett, ruhát, cifra holmit, mi egyebet vett, sőt még férjhez való szerenésje is akadt, a mint ott a nép közt mondani szokás. Julius nevű testvérenek is szerzett vőlegényt, a kinek szintén vettek egyét s mást. Ez végre arra vezetett, hogy házkutatást tartanak Hornyik Marinál és meg is találtak a szekrényben 2097 forintot. A leány erre bevallotta, hogy akkor lopta a pénzt, a mikor egy este bevívén a vacsorát az öreg Fülöpnek, ezt alva találta. Mivel kiderült, hogy a Hornyik-leányok két testvére, István és József, szintén ludas a dologban, mind a négyet letartóztatták, valamint apjukat is, a ki mindenbe be volt avatva. Beszolgáltatták a bíróságnak Érsekujvárra.

Közegészségügy Nyitra megyében. Nyitra megyében 1898. január 15-étől január 31-ig uralgó fertőző betegségek állásáról es pedig: *Roncsoló toroklobban* 77 beteg közül 44 meggyógyult, 18 meghalt, 15 pedig gyógykezelés

alatt maradt. — *Vörhenyben* 8 beteg közül 2 meggyógyult, 6 pedig gyógykezelés alatt maradt. — *Kanyaróban* 62 beteg közül 24 meggyógyult, 3 meghalt, 35 pedig gyógykezelés alatt maradt. — *Báránghimlőben* 9 beteg közül 7 meggyógyult, 2 pedig gyógykezelés alatt maradt. — *Számárhurutban* 29 beteg közül 19 meggyógyult 10 pedig gyógykezelés alatt maradt. — *Hasihagymázban* 18 beteg közül 6 meggyógyult, 1 meghalt, 11 pedig gyógykezelés alatt maradt.

A budapesti növendékpapság magyar egyházirodalmi iskolája f. hó 13-án a központi papnevelő I. emeleti dísztermében az intézeti ének- és zenekar közreműködése mellett Ó Szentsege XIII. Leo pápa áldozarságának hatvanadik és pápaságának huszadik évfordulója alkalmából változatos programmal öröm-ünnepélyt rendez.

A trencsényi kir. kath. főgimnázium ifjúsága az intézet mellett fennálló segélyegylet (alunneum) javára 1898. évi február hó 12-én az „Arany Bárány” vendéglő nagytermében hangversenyt rendezett.

A fertálymester. Egerben ősidőktől fogva fennáll a fertálymesteri intézmény. A város 12 negyedre van felosztva s minden negyed élére választanak az előkelő háztulajdonosokból évenként egy-egy vezetőt, régi elnevezés szerint fertálymestert. Régenté ő volt bírāja, felügyelője, gondozója, szószólója s bizalmi férja a negyednek. Evi fizetése is volt 40 forint és 6 köböl buza, ma pénzben 90 forint. Ez a tisztség ma is nagy megtisztelés. Valaha 1848 előtt, a fertálymester társasága a régi patriciusi testület képe volt s ha ünnepesek, tisztelgések alkalmával hosszú, nagy galléros köpenyben, fertálymesteri pálcával megjelent, a tógák és talárok korát elevenítette fel. Ma már sokat vesztett nélkülözhetlenségéből, de nagy tisztessége s tekintélye ma is fennáll, bár a hosszú köpönyegkivonulás általánosságban megszűnt. A választás mindig február 5-iken van. Az ünnepélyes beiktatás február 9-én, Apollonia napján történik. Reggel 7 órakor isteni tisztelet, 9 órakor eskütétel a városban. A választás, a választottnak felavatása most is régi hagyományos szertartás szerint megy végbe s február 5-én este 8 óratól a reggeli óráig tartó dus lakomával végződik, amelyet mindig a lelépő fertálymester ad. Eger város harmadik negyedében most Szederkényi Nándort választották meg fertálymesternek. A felavatás nagy lakoma, áldomás között ment végbe. A többi fertálymesterrel együtt ő is Apollonia napján, tette le esküjét.

Szerencséhezó takarékpénztár. A Budapesten szelkelő Magyar Általános Takarékpénztár Részv. Társ. képviselője 1896. évi július havában felkereste Schwarz Márkus gymoi lakost, kinek egy 3%-os magy. jelzálog sorsjegynek havi részletfizetésre való megvételét ajánlotta.

Hosszas rábeszélés után S. végtére két drb. sorsjegyet vett, melyek egyikét a 723-16. számát, a f. évi január hó 25-én tartott húzásban 200,000 koronás főnyereményre huzták ki. Képzeltető, mily hatást és izgatottságot idézett elő ezen szerény életviszonyok közt elő családban, valamint az egész helységben az éjjel 10 órakor érkező sürgöny, mely a hírt tartalmazta. — Ezen eset bizonyítékát adja annak, hogy minden embernek, sőt a kevésbé jómódonak is meg van adva a lehetőség arra, hogy ilyen részletre vett sorsjegy révén hirtelen vagyonhoz jusson.

Színészet.

Szombaton a „Szultán” kedves zenéjében s énekeiben gyönyörködött a nagy számú közönség. Az énekrészeket Feledi Boriska (Roxeláne), Berczik Margit (Szelim) és Boda Ferenc (Gaston) jól adták elő. Iványi István az ujjonnan szerződötetett buffó jó színésznek mutatta be magát Bimbási basa szerepében. Jól egészítették ki a keretet Gömöri (Bulbul), Sándori (Ali), Kápolnai Iren (Délia) és Latabárné (Adelgunda). A zenekar is megfelelt feladatának.

Vasárnap Géczy István népszínműve a „Geleji kiskirály” került színpadra. A főszereplők közül kitűntek: Benedek Gyula (Tardy), Szabó Ferenc (Barna Miklós), Lejtényi Jenő (Kovács); a darab drámai szerepeiben, Aczél Szidi, ki a falusi leány naivságát jól ábrázolta. Feledi Boriska (Eszter) és Csáky Ferenc (Novák J.) a drámai részeket is jól adták elő s jól is énekeltek. Tukorai pompás cucilista parasztot mutatott be. A gyakori taps és kihívás jelezte a közönség tetszését.

Kedden gyérebbszámú közönség előtt adták elő itt először a „Katonadolog” című bohózatot. Közönségünk úgy látszik már fázik a vigszínház darabjaitól, sokkal finomabb az ízlése, semhogy sokáig tudjon gyönyörködni a frivol ízléstelenségekben, melyekből e darabban — dicséretére legyen mondva — alig van valami, nincs azonban szípközönség szellem sem s a közönség inkább a színészek mókáin s a furesza helyzeteken mulatott, mint az erőtetett szellemelkül szellemességeken. Az előadás elég jó volt: Lestamboudovis szerepében azonban jobb szerettük volna Sándorit látni, Iványi indisponált volt s mintha szerepével itt-ott küzdött volna. Legtöbbet tudott szerepéből Kápolnai Iren kidomborítani, a ki a táncosnő szerepében igen jól beleillett. A többi szerep csupa hülye alak

gyon bűnös életet éltem. Oh, csak a jó Isten könyörülne rajtam!

Tudod mit, Nikita? még kibékülhetsz az éggel s gondoskodhatok róla, hogy legyenek, a kik odafenn pártodat fogják. Gyűjtass egy pár szép fehér viaszgyertyát yédő szenteknek, szent Mihály arkangyalnak, meg a szent szűznek... s ők közbenjárnak érted.

— Nikita savanyú arcot vágott; hallgatott, de meglátszott rajta, hogy a harag emészti.

— Bántott valaki, szegény öregem? — kérdezte a pópa.

— Mindenki! — hörgött Nikita, összeszorított öklét emelve. — Mindenki összebeszél ellenem, hogy a pénzemet kicsalják tőlem! A multkor az az átkozott ló vette a fejébe, hogy megdöglik... ma reggel orvost akartak híni hozzám, hogy tékozzoljam a pénzemet...

Hallgass rám. Hogy ha meghalsz és az örök hatalmába keríti bűnös lelkedet, mi haszna lesz akkor a viaszgyertyáknak a koporsód körül? Most kellene egy kis megbánást tanusitanod, jót eselekedned s szétosztanod vagyonedat a szegények között. Nem kellene messzire menned a szegényekért, családod nem gazdag s te nem adsz nekik egyebet, csak gondot, nem számítva azt a sok lelketlen bántalmat, melyet ingyen osztogatsz ne-

kik! Tudod mit, adj nekik pénzt, s én mondom érted misét, a nélkül, hogy egy kopekedbe kerülne.

— Nem! — kiáltott fel Nikita. — Nem! Majd mond értem misét, a mikor meghalok, pénzért, ha most nem akar ingyen; de nem adok semmit! Menjenek el innen, hagyjanak békében!

Jakim atya nem haragudott meg, megáldotta a megrögzött bűnöst, s elment a templomba, hogy elmondja a megígért misét — ingyen.

Nikita még akkor éjjel nagy deliriumba esett. Folyton hadonászott és képzelt ellenségeket fenyegetett, a kik a lilaszínű bankjegyet akarták tőle elvenni. Elmentek Jakim atyáért, de Nikita már nem ismert meg senkit.

— Nem fogjátok megkapni! — rikácsolt. — Azért se fogjátok megkapni! Inkább elpusztítom.

És hirtelen elővette a kebeléből a kis zacskót, melybe nem régebben bevarrta a bankjegyet, s mely a nyakan levő zsinóron függött. Feltépte a varrást a körmével és a fogával, kivette a bankjegyet, s a szájába dugta. Még vagy kétszer megforgatta a szájában, azután lenyelte. Majd megfűt belé; kénytelen volt inni kérni. A hogy aztán egy pár kortyot ivott, fölemelkedett; a szeme fénylett, kacagásba tört ki.

— Nem kapjátok meg! — kiáltott. — Megtartom magamnak! Megesiptelek benneteket, ugy-e?

A családja ijedtében nem tudott hova lenni. Minden oly gyorsan történt, hogy a pópa is alig hitt a szemének.

A roham azonban reggel felé elmúlt, s Nikita mély, nehéz álomba merült, mely után erős izzadás fogta el.

A pópa, a mint haza ment, elgondolkozott az eseten.

— Ha magához tér — szolt magában — csunya dolog lesz belőle. Szerencsére jelen voltam, máskülömben ezeket a szegény embereket tolvajokként állitaná a pellengerre.

Nem akarjuk azt állítani, hogy a huszonöt rubeles bankjegy valami különleges jó orvosság volna a delirium ellen; de abban az esetben, a melyről szó van, az államjegy csodát tett. Nikita, tizenégy órai alvás után, magához tért. Nagyon elgyöngült, de tökéletesen kiheverte a baját. Arra azonban, hogy lázában mi történt vele, egy csöppet se emlékezett.

Három napig nem vette észre, hogy a kincse eltűnt; egyszerre azonban megtapogatta a zacskóját, és roppant borzalmára üresnek találta.

* ezekből még a jó színész sem képes életrevalót produkálni.

Szerdán a „Három Kázmér“ bohózat került színre szép számú közönség előtt, mely a szellemes darab bohó ötletein igen jól mulatott. Az előadás egyike volt a legjobbaknak, színészeink jó kedvvel játszottak. Különösen Feledi Boriska volt elemében Ellen Block szerepében, melyet nemesak kedves élenkséggel adott elő, hanem szépen énekelt is. Mintha a vidám kedvvel hangja is tisztábbá, erőteljesebbé vált volna. Jó partnere volt Gómori (John Shock), a ki sokszor nevetette meg a közönséget. Berczik Margit a fiatal aszszonykát kitűnően adta és szintén kedvesen énekelt, partnere Csáky Ferenc szintén kitett magáért. A közönség úgy a Berczik és Csáky, mint a Feledi és Gómori duettjét meg is ujrátta. Tukorai (Kázmér), Erdélyi Gizella (özv. Fehérné), Latabárné (Aszalay Elvira), semmiben sem maradtak el a többiektől. Külön említjük meg Sándorit (Gelb Salamon) helyes alakításáért. A többi szerep is jó kezekben volt.

Csütörtökön a „Századvégi leányok“ színművet adták jó előadásban ügyes rendezéssel, melyek hatásához hozzávehetjük még a kifogástalan női toillettek kedvező benyomását is. A szereplők közül finom, minden árnyalatot híven visszaadó játékaért Némethy Jolánt (Maud), discret s kedves modoraért Kápolnay Irént (Jaqueline), természetességeért Benedek Gyulát (Maxime) emeljük ki. Sajó Géza (Hector), Szabó Ferenc (Julien), Aczel Szidi (Jeanne), Hervay Erzs (Ucelly) ugyesen feleltek meg szerepeiknek. Lőrinczy Erzs igen jó Etienne volt. Tukorayt alig ismertük meg egyes fiatalos maszkjában; az elvhajhászó attaché különben jól is játszott. Lejtényi (Harden) nagyon is zord és kelletlen volt. Megemlítjük, hogy Kápolnay Irén a „Pas de quatre“ kuplét oly kedvesen énekelt és oly kellemel lejtette, hogy a közönség lelkesen megtapsolta és megismételte.

Pénteken zsufozták házbán a „Peleskei nótárius“ Gaal József bohózata került színre. A darabban a szintársulat összes tagjainak jutott szerep. Az előadás általában jó volt. A nótáriust Iványi István adta, itt-ott bizonyos színtelenséggel. Csáky Ferenc kitűnő Baczur Gázsí volt. Latabárné Tóti Dorkát nagyon is tuzolta és sokat óbégatott. Sándori jó Hopfen s Gómori jó Hermann volt. Tóth Antal (Othello) és Lőrinczy Erzs (Desdemona) jól szavaltak. A szereplők öltözéke eléggé korhú volt, a zsandárok azonban inkább fináncok voltak, mint zsandárok.

Szombaton a „Tiszturak a zárdában“ operett került színre.

— Oh, a gazemberek, ellopták! — kiáltotta dühösen.

Elementek a pópáért, a ki addig ismételtette, hogyan történt a dolog, addig bizonygatta, hogy a tulajdon szemével látta a jelenetet, míg végre Nikita is kénytelen volt belátni, hogy a tókéjét lenyelte.

— Isten megbüntetett azért a keményszívűségért, melylyel a tied iránt viseltetted — fejezte be a pópa a beszédjét. — Most már kénytelen vagy szegényen, vagyonodtól megfosztva élni: így lakolsz meg a kevelységért. Fogadd el gyermekeidről, a kikkel olyan rosszul bántál, a gyermeki szeretet és kötelesség kenyerét, — s vigyázd meg, hogy ez ugyan olyan, mint a milyet azelőtt kaptál. Érdek nem vezette őket tettedekben, mint a hogy hitted. Bánd meg gonoszságodat és kérd Istent, hogy bocsásson meg.

Ettől fogva Nikita csökönyös hallgatásba mélyedt. Semmivel se bírták megszólaltatni. Koronkint kivitték a levegőre, mert még gyöngébb volt, sem hogy járni tudott volna. Egész nap a nyári nap fényében sükérezett, s gépiesen tapogatta üres zacsokját. Feje lecsüngött a mellére; mintha csak önmagába akart volna nézni, hogy még egyszer meglássa az örökre elveszett bankjegyet.

CSARNOK.

Nagylelkű történetek.

Irta: Mare Twain.

Gyermek korom óta egész életemben szivesen olvastam egy adomatárban, részint mulatság, részint tanulság kedvéért. Az olvasmány mindig a kezemenél volt, s valahányszor alacsony véleményt tápláltam embertársaimról, az olvasmány mindannyiszor eloszlatta azt. Valahányszor úgy éreztem, hogy önző, rossz és nemtelen vagyok, az olvasmány megtanított, hogy miként cselekedjem, hogy önbecsületemet visszazerezzem.

Sokszor szerettem volna, ha azok a gyönyörű elbeszélések nem szakadtak volna meg annál a szerencsés befejezésnél, amelylyel rendszerint végződtek, hanem fokozatosan tovább fejlődtek volna, s a jötevők és a jótéteményben részesülők meseje tovább nyert volna folytatást. Ez a kívánság annyira befészkelte magát fejembe, hogy utóvégre elhatároztam magamban, hogy az anekdoták folytatását magam fogom tovább fűzni.

Igy tehát hozzáfogtam, s nagy fáradság s hosszas kutatás után befejeztem feladatomat. Az eredményt feltárom t. olvasóim előtt, amennyiben előbb magát az anekdotát, az után pedig a folytatását adom, úgy, ahogy azt kifundálnom sikerült.

1. A háladatos pudlikutya.

Egy jószívű orvos, (ki olvasott könyvekben) egy nap egy gazdátlan pudlikutyát talált, melynek el volt törve a lába. A szegény állatot magával vitte haza, s miután a sértett tagot visszahelyezte, s bekötözte, elboacsátotta szegény elűzött állatot s nem gondolt többé rá. De mily nagy volt bámulata, midőn néhány nap múlva kinyitván ajtaját, észrevette a háladatos pudlit, mely egy másik törött lábú kutyával jelent meg, az orvos ajtajánál. A jó orvos nyomban segített a szegény szenvedő állaton, s nem tudott eléggé csodálkozni a természet bölcs intézkedésén, mely a szegény elhajtott pudlikutyát igénybe vette, hogy azt a tanulságot vonjuk le belőle stb. stb.

Folytatás.

Másnap a jószívű orvos ott találta a két kutyát ragyogva háladatoságtól, s mellettük két más nyomorék kutyát. Mindkét nyomorék rögtön gyógyításban részesült, s a jószívű orvos áhitatos bámulatba esett, midőn elhagyták. E nap is elmúlt s jött a reggel. Ekkor ismét ott állott a négy rendbeszedett kutya, s meg más négy, melyeket rendbe kellett szedni. Ez a nap is elmúlt, s rákövetkezett a másik, s most már tizenhat kutya foglalta el a járdát, úgy, hogy az embereknek meg kellett őket kerülniök. A kutyák között 8 gyógyult volt, 8 pedig egészen frissen elnyomorítva. Dél tájban a törött csontok helyre voltak állítva, de a jó orvos lelkebe áhitatos bámulat helyett most egy kis istentelenség lopózott.

Midőn a nap feljött, harminckét kutyát — köztök tizenhat törött lábú, világított meg az ajtajánál. Az egész járda és az utcának fele le volt foglalva, a többi kíváncsi nézők töltötték be. A sérült bestiák vonyítása, s a gyógyultak vig csaholása nagy derűtséget okozott a nézők között, de a közlekedés ebben az utcában meg volt akadva. A jószívű orvos fogadott néhány segédorvost, s irgalmassági ténykedését elvégezte még mielőtt beesteledett volna, de elővigyázatból kilépett a hitközségből, hogy úgy káromkodhasson, amint az eset magával hozta.

De némely dolognak megvan a maga határa. Midőn újra hajnalodott, s a jó orvos egy jelentékenyen megsaporodott vonyító kutyatáborot vett észre ajtajánál, így kiáltott fel: — Meg kell valanom, hogy a könyvek olvasása elboldondított; ezek a történetek csak a szebbik felét mondják el, s aztán felbeszakadnak. Hozzatok puskát, mert már tovább nem győzöm.

Felfegyverkezve kilépett az utcára, s véletlenül ráhagott a legelőbb gyógyított kutya far-

kára, mely rögtön az inába harapott. Az a jó és nemes tett, melyet ez a kutya magára vállalt, annyira elcsavarta a gyenge fejet, hogy megvesztett tőle. Négy hét múlva, midőn az orvos viszonyban meghalt, halála előtt egyik siráukozó barátjának így szólt:

— Ovakodjék a könyvektől, ezek csak félig beszélnek el a történetet. Ha valaha egy szegény ember öntől segítséget kér, s nem tudja, mi lesz e segély következménye, úgy használja fel a keltelt és lőjje hasba a kérvényezőt.

Igy szólván, befordult a falnak és kiadta lelkét.

2. A jóakaró szerkesztő.

Egy szegény, fiatal irodalmi kezdő, hiába fáradozott, hogy dolgozatait értékesítse. Végre, mikor már közel volt az éhhalálhoz, elmondotta szomorú helyzetét egy ünnepelelt írónak, s rimánkodott tanácsért és segítségért. Ez a nagylelkű ember azonnal felretette saját dolgait, és olvasni kezdte az egyik visszautasított dolgozatot. Midőn a szeretet ezen munkáját befejezte, melegen megírta a fiatal ember kezét és mondá:

— Nem rossz, legyen szerencsém, látogasson meg hétfőn ismét.

A kitűzött időben az ünnepelelt író anélkül, hogy egy szót szólott volna, barátságos mosolylyal kibontott egy egészen fris ujságot, melyen még érezhető volt a nyomdafesték szaga. Mennyire elbámult a szegény ifju, midőn a kiterített lapon megpillantotta saját cikkét.

— Oh mint hálalhatom meg nemes tettet, mondá ez, zudre esve és könnyekre fakadva.

Az ünnepelelt szerkesztő híres Firkonczy volt; s a szegény, a homályból és az éhhaláltól így kiragadott fiatal kezdő, a későbbben szintén nevezetes Tintanyaló Boldizsár volt. Ezen szép esemény arra indítszon bennünket, hogy minden segítségre szoruló kezdőnek készséggel nyujtsunk segédkezet.

Folytatás.

A következő héten Tintanyaló ismét megjelent öt visszautasított kéziratával. Az ünnepelelt szerkesztő egy kissé meg volt lepette, mert a könyvek elbeszélése szerint a törekvő ifju csak egyszer látszott segítségre szorulni. Mindazáltal keresztül szántotta a papirost, kigyomlalta a fölösleges virágokat, s körülkapált néhány hold meléknévpalautát, s így sikerült neki a cikkekből kettőt sajtó alá juttatni.

Elmulhatott egy hét, ekkor újra megjelent a háladatos Tintanyaló egy egész hajórakományal. Az ünnepelelt szerkesztőnek boldogsággal telt el szíve, midőn először mutatott jóakaratot a szegény törekvő ifjunak, s nagy meglepéssel azon nagylelkű férfiakkhoz hasonlította magát, kikről a könyvek szólnak, de most gyanakodni kezdett, hogy a jötettek fajtájában valami új, eddig ismeretlenre bukkant. Lelkesedése megcsappant, mindazonáltal nem volt elég ereje, hogy ezt a törekvő szegény ifjut lerázza a nyakáról, aki oly bizalmasan belekapaszkozott.

Elég az azon, hogy a szegény fiatal kezdő most folyton az ünnepelelt szerkesztőnek a nyakán ült. Minden szelid terv, hogy szabaduljon tőle, dugába dőlt. Naponkint kellett tanácsot osztogatnia, naponkint batoritania, naponkint kellett a kéziratokon foltoztatnia, hogy ujságba kerülhesse. S midőn a fiatal kezdőt végtére szárnyaira vette a hirnév, egy csapással azzal vetette meg szerencséjének alapját, hogy az ünnepelelt szerkesztőnek magánéletét oly maró szatírával s oly pikáns történetekkel megspékelve tette közzé, hogy a könyvet hallatlan mennyiségben szétkapkodták, s az ünnepelelt szerkesztőnek meghasadt a szíve bánatában. Mielőtt kiadta volna lelkét, felsóhajtott: — Ah, csalódtam a könyvekben, ezek nem mondják el az egész igazságot. Barátim okakodjatok a törekvő ifju szerződőtől; akit az Isten éhhalállal elveszteni akar, azt ne merészelje az ember megmenteni saját vesztére.

3. A háladatos férj.

Egy napon egy uri hölgy kis fiacskájával a város főutcáján kocszított, a lovai hirtelen megvadulnak s vágatva rohannak tova. A kocsis földre bukik s a bennülők az ijedtségtől holtra rémulve várják sorsukat. De egy derék ifju, ki egy élelmi szekéren ült, hirtelen leugrik s elébe vetve magát a vágató állatoknak saját élte kockázatásával fentartja őket futásukban. A hálás urnó megjegyezte a kocsis számát, s midőn hazajött, elmesélte a hősiest tettet férjének (ki olvasott könyvekben). Ez könnyektől patakzó szemekkel figyelt a megragadó elbeszélésre, s miután a szerencsésen megmenekültekkel együtt hálát adott volna, ki egy verebet sem hagy észrevétlenül a földre esni, elhívatta a derék fiatal embert s kezébe nyomva egy 500 dolláros bankót így szólt hozzá: — Vedd ezt jutalmul nemes tettetért, Ferguson Vilmos, s ha valaha szükséged lesz jó barátira, emlékezzél rá, hogy Spadden Tamásnak hálás szíve van. Ebből az a tanulság, hogy a jó tett mindig meghozza a maga gyümölcsét, ha még oly esekély volna is az.

Folytatás.

Ferguson Vilmos a legközelebbi héten beállított Spadden urhoz és kérte, hogy vesse latba befolyását és segítse őt valami jobb foglalkozáshoz, mert ő magasabb hivatást érez magában, mintsem, hogy mindig élelmi szeres kocsit hajtson. Spadden ur szerzett is neki irnoki állást jó díjazással.

Most Ferguson anyja megbetegedett és Vilmos — szóval, hogy röviden végezzünk, Spadden ur beleegyezett, hogy az anyját befogadja a házába. Nem soká tartott, már a beteg asszony kívánczított ifjabb gyermekeinek társasága után, s így bekerült Marcsa is, meg Juliska is a házba, sőt még ezek fivére is, a kis Bandi. Bandikának volt tollkése, melylyel beszökött egy napon a szalomba s alig háromnegyed óra alatt csinált a bútorokban tizezer dollár ára kárt.

Egy, vagy két nappal később leesett a lépésőn s kitorpte a nyakát; tizenhét rokon jött a házba, hogy jelen legyenek a temetésen. Ennek folytán megismerkedtek a házzal s nemcsak a konyhát tartották elfoglalva, hanem Spadden családját is folytonosan zaklatták, hogy állást keressen számukra, s ujat keressen, ha a régieket megunták. Az öreg asszony elkezdett inni, erősen károskodott, de a hálás Spadden tudták jól, hogy tekintettel arra, mit tett a fia velök, kimélettel tartoznak irányában. Ferguson gyakrabban megjelent a házban és kisebb nagyobb összegeket esikart ki Spaddenéktől, aztán előkelőbb s jövedelmezőbb állás után kívánczított, melyet a hálás Spadden iparkodott is tehetségétől telhetőleg megszerezni.

Némi ellenvetés után Spadden beleegyezett, hogy Vilmost a kollegiumba küldi, de midőn megjött a szünidő s a hős azt kívánta, hogy egészségi szempontból Európába küldjék a megkínzott Spadden fellázadt a zsarnok ellen, és egyszerűen elűtötte. Ferguson részeges anyja annyira megdöbbsent, hogy a pátinka butykos kiesett a kezéből és moeskos ajkai megtagadták a szolgálatot, midőn némileg magához jött, csak annyit dadogott: — Hát ez az ön hálája? Hol lenne most felesége és fia, fiam nélkül?

Vilmos is mondá: — Ez az ön hálája? Megmentettem felesége életét vagy nem? Röviden igen vagy nem?

A konyhából előrajzott hét rokon s mindegyik mondá: — Ez az ő hálája!

Vilmos testvérei megmerevedve állottak és mondák: Tehát ez az ő hál... — de anyjuk közbe vágott és könnyezve mondá, — az én szegény jámbor kis... fiam egy ilyen krokodil szolgálatában pocskolta el.

Erre a lázadó Spaddennek megdagadt a szíve és hevesen válaszolt: — Ki a házamból az

egész koldus fajzattal! Elbolondítottak a könyvek, de csak egyszer és soha többé! — S Vilmoshoz fordulva mondá: — Igen te megmentetted a feleségem életét, de a legközelebbi, aki azt megteszi, azt menten agyonütöm...

Részemről megjegyzem, hogy a Ferguson Vilmos története igaz, csak egy kissé változtatam rajta, hogy ne legyen felismerhető.

Telefon.

P. J. A különbség csak látszólagos. Ugy Nyitra, mint Trencsénmegyében egyformán járt el a kongrua-bizottság, habár Nyitrában a káplán kosztipénzét nem számították be ennek kongruájába, míg Trencsénben igen. Ne tart-

son attól, hogy az esztergomiak talán nagyobb kongruát kapnak e címen. Ha az ön által kontemplált eset bekövetkeznék, az esztergomiaknak be fogják számítani majd utólag az élelmezés címén járó 200 frtot.

K. L. Kissé lapos és terjengős. Ez utóbbin két számban való közlés sem segít, mert két tárcában csak hosszú közlemény fér el, de nem hosszadalmas. Jobbat kérünk.

Sch. J. Bpest. Sikerült! Rövid és csattanós, legközelebb sorra kerül. Meleg üdvözet mindnyájuknak.

B. I. Folyamodjék. Miután az ön által élvezett díjazás nem biztos, csak ha az iskolaszék megszavazza, a kongruába be nem tudható. Költség a mellett nincs, folyamodás bélyegmentes.

F. L. Tessék azt a körülményt az illető adakozóknak tudtára adni. Így is elégséges.

1898.

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15-20 cm.

Talaj minőség: Jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.

Pflanzweite: 15-20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A Mauthner-féle hirneves

konyhakerti és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett esomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb 2-8.

fűszer- és vaskereskedésekben

kaphatók.

A Budapesten Andrassy-ut 23. szám alatt létező Mauthner Ödön cég csakis olyan esomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, a mely esomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

Nagy-Tapolcsányi Takarékpénztári Egylet.

M e g h i v ó.

A nagy-tapolcsányi takarékpénztári egylet t. részvényeseit

1898. évi február hó 28-án d. e. 10 órakor

saját házában levő hivatalos helyiség tanástermében Nagy-Tapolcsányban tartandó

XXIX-ik rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívja.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az alapszabályok 21. §-a szerint a közgyűlési elnök megválasztása, jegyzőkönyvvezető, jegyzőkönyvhitelítő és szavazatszedő bizottság kinevezése.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság 1897. évi üzletről szóló jelentése.
3. A megvizsgált 1897. évi zárszámadások alapján elkészített mérleg megállapítása és a tiszta nyereség felosztása iránti határozat hozatala.
4. A lefolyt 1897. üzletévre az igazgatóság és a felügyelő-bizottság felelőség aluli felmentése.
5. A felügyelő-bizottság az alapszabály 43. §-ában meghatározott 3 évi időtartamra 3 rendes és 2 póttagjának megválasztása.
6. Szabályszerűen bejelentett netáni indítványok tárgyalása s elintézése.

Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése, valamint a mérleg is, a közgyűlést megelőzőleg 8 napon át az intézeti hivatalos helyiség tanástermében minden beiktatott részvényes által megvizsgálható és egy nyomtatott példányban átvehető.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés. Az intézeti alapszabályok 18. §-a értelmében a közgyűlésen szavazati jogát csakis azon részvényes gyakorolhatja, kinek részvénye a közgyűlést megelőző két hónappal előbb a részvénykönyvben nevére bevezetett és a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg az intézetnél a vezérigazgató által ellenjegyzett pénztárnoki elismervény mellett letételt. Olyan elismervény a közgyűlésre belépti és szavazati jegyül szolgál.

Ha f. é. február 28-ik napjára kitűzött közgyűlés nem lenne határozatképes, azon esetben az alapszabályok 20. §-ához képest a közgyűlés megtartására f. é. március hó 14. napjának d. e. 10. órája kitűztetik és azon a megjelent részvényesek, — „számba való tekintet nélkül”, — minden tárgy felett jogérvényesen határoznak.

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos.

A cég 16 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt vadonc csemetét szállít Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galicia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa-állománya ezuttal 700,000 db; vadonc-állománya 10 millió. A cég évenként 4500-5000 rendelőnek küld szállítmányokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen a **homoki szőlőtelepítőknek kincses háza** azért, mert mint tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben éppen úgy, mint az agyagos, kövecses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszajlerakodású vagy túlságosan kövérített talajban állítatik elő. A gyümölcsfajok boldogult **Bereczki Máté** mezőkovácsi hírneves telejéről valók. **Ugy magasderekű, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszi barack, kajszin barack, cseresznye, meggy, lasponya, birs, dió és eperből.** Az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerű, fajhiteles, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4-5 éves igen erős koronás sorfák darabja 45-50 kr. Nagyban vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentírt gyümölcsfajokból tábla-ültetés folytán 1-2-3-4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók, erősség szerint 2-5-7-10-15 krért, melyek gazdag gyökérzetűknél fogva főként nagybani telepítésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték vadoncai is bármily számban és erősségekben rendelhetők a fentírt cégnél. A gazdag gyökérzetű vadonok 1000-re azok erőssége szerint 5 ft 85 krtól 19 ft-ig terjed. Nagyobb vételnél 5-10-15% engedmény. — Levél-cím:

UNGHVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája CZEGLÉDEN.

Tessék árjegyzéket kérni!

2-6.

Alapított 1869 ben.

A NYITRAI NÉPBANK

mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat, betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad arany- és ezüstműekre, sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árforlyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

Székháza Városháztér 3. sz.

Alkalmazást keres!

Huszonkonkilenc éves, nős, gyermektelen

KERTÉSZ,

ki a kertészet minden ágában jártas, nevezetesen a **virág- és konyhakertészetben** teljesen otthonos s kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik,

állandó alkalmazást keres

március vagy legkésőbb április elsejével.

Szives tudakozódások a »Nyitrai Szemle« kiadóhivatalához intézendők.

1-2.

Szőlőtrágya-kompozíciót

és szőlők alá való **mindennemű műtrágyákat** elismert kitűnő minőségben ajánl

A „HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, Váci-körút 21.

Részletes utasításokat kívánatra ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.